

Sømna
kommune

Årets Gang for 2020

LANDBRUKET I SØMNA KOMMUNE

*Vi er stolt over aktiviteten og samholdet til gårdbrukerne.
Fra en markering i K-styret i desember 2020. Sømna bondelag er kåret til
«Årets bondelag i Norge» og Sømna, Trælnes og Kvervet produsentlag
er kåret til «Årets produsentlag i Norge»*

GRATULERER

På bildet: Fv: Ragnar Bjøru, Kristian Reinjfjord, Bente S. Hauan, Håvard Knygh, Hege Hass og Daniel Davidsen tar imot hederen fra kommunestyret på vegne av styrene i Produsentlag og Bondelag.

Foto: Nils Nyborg

LANDBRUKSKONTORET 2020

LK utarbeider hvert år en oversikt over utviklingen i landbruket siste år. Den blir for omfattende til å inngå i kommunens tilstandsrapport. Utvalget har etterlyst den ”gamle årsmeldinga” som har mer fakta om aktiviteten i landbruket og den følger her.

VÅRE ARBEIDSOMRÅDER

Arbeidsområdene våre spenner over et vidt felt:	
Bygdeutvikling,	- Innenfor jord- og skogbruk, tilleggsnæringer og annet
Ressursforvaltning	- Areal, natur, vilt, kulturlandskap og forurensing
Støtteordninger	- Lovpålagte kontrolloppgaver, statistikk og beredskap
Kommunens web-side / Facebookside	- Redaktøransvar, vedlikehold og oppdatering
Velferdsordninger	- Produksjonstillegg, Regionalt miljøprogram, avløserordning, veterinæravtalt, tidligpensjon, o.l.
Politisk funksjon	- Saksbehandling, høringer, planverk. Utvalg for vilt og landbruk
Annet	- Koordinering, møter, etterutdanning, prosjekt, kartverk m.v.

Overordnet regelverk setter stadig strammere rammer for hva som er tillatt parallelt med at kontrolloppgaver og ansvar for oppgavene delegeres fra Statsforvalter og Departement over til kommunene. Tidligere gav kommunene råd til fylkesmann som avgjorde sakene, i dag avgjør kommunen de fleste sakene selv. De siste årene har fokus på miljø kommet stadig sterkere.

BEMANNING OG SYKEFRAVÆR

Antall ansatte kvinner	Antall årsverk kvinner	Antall ansatte menn	Antall årsverk menn	Økning /reduksjon	Utfyllende kommentarer
2	0,5	3	2,6	-0,7	Næring er egen enhet igjen
			0,5	0	Innleid skogkompetanse fra Brønnøy

Sykefravær	
Legemeldt sykefravær	0
Egenmeldt sykefravær	0,59
Totalt sykefravær	0,59

Vi har som vanlig meget lavt sykefravær sammenlignet med kommunen som helhet der fraværet vanligvis ligger rundt 7% . En person gikk i 2018 ned i 60% stilling. I 2019 fikk landbruk og næring tilført en fagleder som skal jobbe 60% næring og 40% landbruk (enheten ble splittet igjen i 2020 men hun beholdt landbruksoppgavene). Vi har sekretær i 10% stilling.

JORDBRUK I SØMNA I 2020

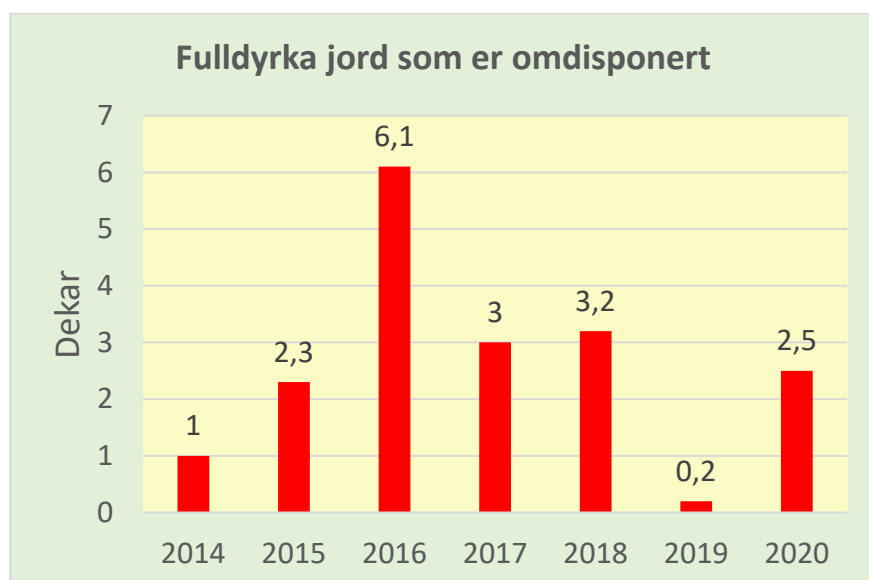

Lovsaksarbeide

Utvalg for landbruk hadde 8 møter og behandlet 100 saker i 2020. Vanligvis har vi 6 møter og behandler 50 til 70 saker pr år så antallet var veldig stort i 2020.

Vi er liberale med fradeling av uproduktivt areal, men restriktive til fradeling av dyrket jord. Dette er kjent, og søkere innretter seg slik at vi kan akseptere de fleste søknadene. Det legges mye arbeid i dialog med søkerne i forkant av søknadene. Det krever tid, men medfører at vi har minimalt med klagesaker. I 2020 hadde vi to klagesaker, ingen gikk videre til statsforvalteren.

Flere delings og konsesjonssaker gjaldt makebytte som har bidratt til bedre arrondering, noe vi anser som veldig positivt.

Det ble omdisponert 2,5 da jordbruksareal på fire saker.

Noe gikk med på to boligtomter og en nausttomt. Nesten halvparten av arealet er omdisponering til en ridebane som skal tilbakeføres til landbruk dersom aktiviteten opphører.

	Politiske vedtak		Delegerte vedtak				
	Vilt-nemnd	Landbruks-nemnd	Husdyr-gjødsel	PT og RMP	SMIL (frister ol)	Dren-ering	Sykeav-løsning
Vedtaket fattet i 2020	8 (18)	100 (68)	8 (4)	130 (134)	17 (3)	26 (13)	27 (38)

- PT= Produksjonstilskudd, RMP=Regionalt miljøprogram SMIL= Spesielle miljøtiltak i landbrukets kulturlandskap - Tall i parentes er antall i 2019

TILSKUDDSORDNINGENE I JORDBRUKET

	2 013	2017	2018	2019	2020
Produksjonstillegg*	24 379 046	31 558 858*	32 921 306*	37 957 209*	38 993 077
Driftstilskudd melk	7 556 000				
Avløserordningen - ferie/ fritid	4 600 129	4 206 240	4 097 775	4 551 676	4 535 435
Refusjon syke-avløsning mm.	661 132	823 041	728 995	613 519	848 320
SUM	37 196 307	36 588 139	37 748 076	43 122 404	44 376 832

*Produksjonstilskudd inkl. driftstilskudd melk

Disse tilskuddsordningene administreres gjennom ulike elektroniske søknadssystem. For produksjonstilskudd og avløsertilskudd for ferie og fritid benyttes eStil. For refusjon sykeavløsning benyttes Agros.

Annet innvilget i 2020

	Søknader	Overslag	Tilskudd
Bruksutbygging – fylkesvise IBU-midler	4	17 405 000	5 207 000
Etableringstilskudd – nye gårdbrukere	0		
SMIL-midler	34	3 019 903	1 183 478
Til bekjemping av fremmede arter	1		150 000
Regionalt Miljøseminar	1		84000
Tilskudd til drenering	26		785 910
Miljøprogram for Nordland	50		2 204 970*
SUM			9 615 358
Totalt formidlet i 2020			53 992 190

*Av de vel 2,2 mill kr i utbetalt miljøtilskudd er over 1,8 mill kr tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel. En stor del av dette er slangespredning.

Landbrukskontoret utarbeider planer og bistår ved eiendomsoverdragelser. Vi hjelper gårdsbruk som har økonomiske problem. Vi lager nydyrkingsplaner, profileringsplaner og grøfteplaner. Ved søknader om BU-midler bistår vi med planlegging og rådgivning. Noen synes søknadene om miljøtilskudd (RMP) er kompliserte, og kjøper bistand fra oss, eller lar være å søke selv om de er berettiget tilskudd.

HOVEDTALL FRA JORDBRUKET I SØMNA

	enhet	1995	2017	2018	2019	2020
Antall foretak	(stk)	154	85	85	82	80
Antall melkebruk *	(stk)	128	54	52	52	49
Melkekvote		9.699 912 (1997)	11 528 543	11 751 045	12 281 761	13 783 081
Antall melkekyr	(stk)	1 928	1 662	1 708	1 762	1791
Antall ammekyr	(stk)	79	198	181	180	251

Antall ungdyr	(stk)	4003	4 065	4 187	4152	4121
Antall avlspurker	(stk)	44	86	89	91	88
Antall gris solgt til slakt	(stk)	404		4 151	4 714	1941
Antall vinterfôra sau	(stk)	262	838	827	723	696
Verpehøner	(stk)		14 915	14 750	14 690	14807
Hester, alle			30	27	32	22

Jordbruksareal - totalt	(da)	29 433	30 100	29 610	29 978	30243
Grønnsak og matkålrot	(da)	117	1	2	1	0
Potet	(da)	312	23	18	8	19
Korn	(da)	1 493	1740	1796	1459	1494

* I tallet regnes en samdrift som et melkebruk. I 2020 har vi 1 samdrift slik at antallet bruk med aktive kvoter i 2020 egentlig er 50.

MÅLOPPNÅELSE

Vi har en utfordring ved at LK er tilført flere kommunale oppgaver uten økt bemanning. Samtidig har staten opprettholdt mengden med lovpålagte oppgaver. Vi har også en klar forventning om å fungere som et utviklingskontor.

Vi prioriterer da de oppgavene som tilfører næringa økonomiske virkemidler. Dette medfører dessverre at en del lovpålagte oppgaver blir liggende.

Mål som er nådd:

- Rullert strategisk landbruks- og næringsplan i lag med næringslivet
- Kapasitetsøkning på landbrukskontoret og næringskontoret, ansatt fagleder for landbruk og næring, tilsvarende 40%/60%.
- Påbegynt arbeid med oppdatering av gårdskart med særlig fokus på innmarksbeite
- Arbeidet med etablering av biogassanlegg i Sømna er igangsatt.
- Fornyet avtale med veterinærvaktjenesten fra oktober 2019 – 2023
- Fått innvilget mer midler til SMIL enn noen gang tidligere
- Fortsatt bekjemping av fremmede skadelige plantearter i kommunen
- Formidlet nesten 54 millioner til Sømnas viktigste næring

Mål som ikke er nådd:

- For liten tid til kontroll av produksjonstilskudd, miljøtilskudd mm.
- Fortsatt etterslep på lovpålagte oppgaver som boplikt og jord ute av drift

Fokus framover!

- Følge opp tiltak og føringer i strategisk landbruks- og næringsplan
- Følge opp ny gjødselsforskrift
- Arbeide for etablering av Biogassanlegg i Sømna
- Videre bekjempelse av fremmede skadelige planter i Sømna
- Jobbe for å redusere klimagassutslipp fra jordbruket i Sømna
- Et samarbeide mellom politikere, administrasjon og grunneiere som bidrar til en bærekraftig og fornuftig beskatning av hjortevilt
- Aktivt bidra til gjennomføring av dreneringstiltak på dyrka jord
- Kontinuerende fornying av kommunens hjemmeside og facebookside
- Støtte opp om kompetansegivende tiltak som bidrar til vekst hos landbruket.
- Bredbånd til alle (samarbeid med teknisk avdeling)
- Godt samarbeide med landbrukets faglag, NLR og NLT.
- Vi overtar ansvar for landbruket i Vevelstad i løpet av våren. Vi vil prøve å gjennomføre dette i uten å bli tilført ekstra ressurser. Det betyr at de fleste utviklingstiltak som er vedtatt gjennomført i Strategisk landbruks- og næringsplan settes på vent.

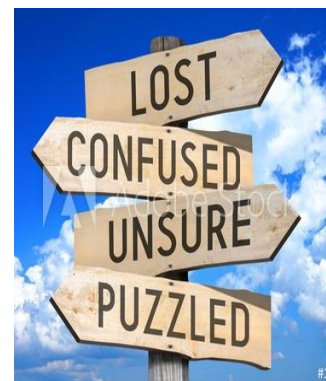
LANDBRUK

Veterinærer

Kommunene har ansvar for å organisere en klinisk veterinærvakt. Da avtalen med veterinærvakt var utgått på dato, ble ny utlysning lagt ut 15. juni 2019 gjennom Doffins kunngjøringer. Ny avtale ble inngått med de tre 3 veterinærene som for øvrig har fungert de siste årene. Overføring fra staten til vaktordningen har dekt utgiftene som forutsatt.

Omorganisering

Fram til september 2017 var vi enhet for landbruk. Kommunestyret vedtok da en ny organisasjonsmodell som medførte at fagleder næring ble en del av oss og vi skiftet navn til enhet for landbruk og næring. I november 2017 ble fagleder ansatt som økonomisjef og vi gikk tilbake til å bli enhet for landbruk igjen. I 2018 ble det vedtatt å ansette en fagleder med ansvar for landbruk og næring så fra første mars 2019 ble vi igjen enhet for landbruk og næring. I 2020 ble det på nytt omorganisering og landbruk og næring ble skilt igjen så vi er nå tilbake til å være enhet for landbruk, men næringssjefen tar fortsatt oppgaver innen landbruk.....

Beredskapsgruppa

Gruppa for å forebygge dyrevernstragedier består av folk fra landbrukets HMS-tjeneste, Mattilsyn og landbrukskontoret i Sømna og Brønnøy. Vi har kun vært involvert i en sak i løpet av året som skyldes sykdom hos en gårdbruker. Takket være en ressurssterk familie går dette bra. Det har heldigvis ikke vært noen dyrevernstragedier i Sømna i år heller.

Dette er et emne som har stort fokus både hos Statsforvalter og Mattilsynet. Vi må være forberedt på at i en så stor husdyrkommune som Sømna er det bare et tidsspørsmål før vi opplever en situasjon som kan utvikle seg til en dyrevernstragedie selv om vi prøver å forebygge det.

Fremmede skadelige plantearter

Vi har mange fremmede skadelige plantearter i Sømna som vi ønsker å bli kvitt siden de fortrenger andre planter og også kan skade folk. Vi har registrert 138 lokaliteter med Parkslirekne samt en del lokaliteter med Kjempespringfrø, Tromsøpalme og Lupiner.

Vi fikk i 2020 kr 150.000,- fra Statsforvalteren til bekjemping. Det vil ta mange år å bekjempe disse artene, men vi har kommet godt i gang. Spesielt Parkslirekne er krevende. I 2019 ble 13 felt behandlet. I 2020 var vi så heldige å få engasjert Gunleiv og Tor Eivind Grude som behandlet 54 felt. I 2021 er målet å få behandlet enda flere felt. Vi har avtale med 70 grunneiere som ønsker hjelp.

*Til venstre ser vi Grønn sektor som vasser i Grøttheimselva med kantklipper og slår Kjempespringfrø. Foto: Ørjan Olsen
I midten ser vi Gunleiv Grude som sprøyter en bestand med Parkslirekne Foto: Tor Eivind Grude Til høyre ser en skoleklasse som med liv og lyst fjerner Tromsøpalme med rotkutting ved Vik skole. Foto: Lillian Hanssen*

Jordskifte på Sund

På 1960-tallet ble det startet et jordskifte på Sund. Det ble stor uenighet i grenda og hele skiftet stoppet opp. I stedet ble det inngått en avtale om bruksdeling som har blitt fulgt. Totalt er arealet på 2.700 da. Det inngår mye produktiv skog og 96 dekar fulldyrka jord. Arealet mangler gårds og bruksnummer. Med stadig strengere regelverk står grunneierne i fare for å miste produksjonstilskudd, få redusert tellende areal for elgjakt, problem med å levere skog samt utfordringer med å dokumentere hva de «eier» innenfor fellesarealet.

Etter press fra landbruksnemnda og med bistand fra landbrukskontoret ble det reist krav om jordskifte. Landbrukskontoret har bistått i prosessen både i 2019 og 2020 med rådgivning, saksbehandling og utredninger. Prosessen går bra og med løsningsorienterte parter ser det ut til å bli et resultat som er bedre for alle.

ALTINN

Stadig flere av ordningene vi forvalter blir digitalisert. Søkerne fyller ut søknaden i Altinn og vi saksbehandler dem i programmet eStil eller Agros.

Vi ser at mange av de yngre gårdbrukerne tar dette lett mens de eldre har større utfordringer. For de som har utfordringer hjelper vi dem med å legge inn søknaden på landbrukskontoret. Dette gjelder i første rekke søknader om SMIL-midler, drenering og bruksutbygging hvor flertallet av søknadene fortsatt legges inn hos oss. Søknadene om RMP legger flere og flere av søkerne inn elektronisk selv.

Det er en stor fordel at søknadene nå ferdigbehandles i kommunen slik at brukeren får midlene mye raskere enn før.

Informasjonsaktivitet

Vi har hatt diverse nyheter på hjemmesiden til kommunen, kommunens facebookside og sendt ut e-post til gårdbrukere flere ganger. Den mest brukte kanalen vår for å nå gårdbrukere er SMS-grupper. Det er i løpet av året sendt ut flere hundre SMS'er. Dette oppleves som effektivt og billig. Det ligger mye informasjon tilknyttet landbrukskontoret på hjemmesiden. Landbrukskontoret har et delansvar både for kommunens hjemmeside og facebookside.

Kartarbeid – AR5

Aktuelle kartendringer ble gjennomført sommeren 2020. Flybilder over det meste av Sømna ble tatt sommeren 2014, og ble supplert med noen oppfotograferinger tatt i 2016. Det er derfor behov for nye flybilder av jordbruksarealet i kommunen, det vil lette gjennomføring av oppdatering av gårdskart, bla. hvilke areal som er vedlikeholdt som innmarksbeite.

Tilskudd til drenering

I 2020 ble det innvilget 26 søknader om tilskudd til drenering av jordbruksjord, samlet kr. 785 910,- i tilskudd. Det er gledelig at så mange vil gjennomføre dreneringstiltak, og det aller meste av arbeidet som blir utført gir en skikkelig forbedring i tørrelgging og avlingsmengde. Noe av arbeidet gjelder også areal som har vært ute av drift, men som kommer i drift igjen etter gjennomføring av arbeidet.

*Dalbotn sett fra drone. I forkant drenering hos Kristoffer Kleiven.
Foto: Kristoffer Kleiven*

Nydyrking

6 søknader med samlet areal på 130 dekar ble behandlet og godkjent. Deler av nydyrkingsarealet var myr, men mest grunnere myr med dybde mellom 30 – 100 cm. For to av felta var deler av arealet grøfta og delvis i bruk som dyrka jord for tiår siden.

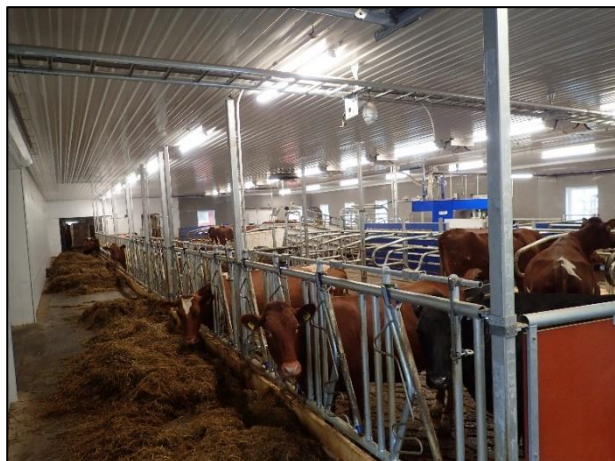

Nydyrking hos Eva Graven

Bruksutbygging

4 søknader fra Sømna ble innvilget hos Innovasjon Norge i 2020. Samlet kostnadsoverslag for disse sakene var kr. 17 405 000,-. Det ble innvilget kr. 5 207 000,- i tilskudd. To av sakene gjaldt bygging av nytt løsdriftsfjøs eller ombygging til løsdrift, slik at løsdriftskravet gjeldende fra 2034 blir oppfylt. Ca. 70 % av melkekubesetningene i Sømna er nå i løsdrift. De andre to byggesakene gjelder ombygging eller utvidelse med sikte på større produksjon av storféslakt.

*Fra nyfføset hos Trine-Lise Walstad og David Byberg.
Her får de diplom fra Håvard Knygh i Utvalg for landbruk.*

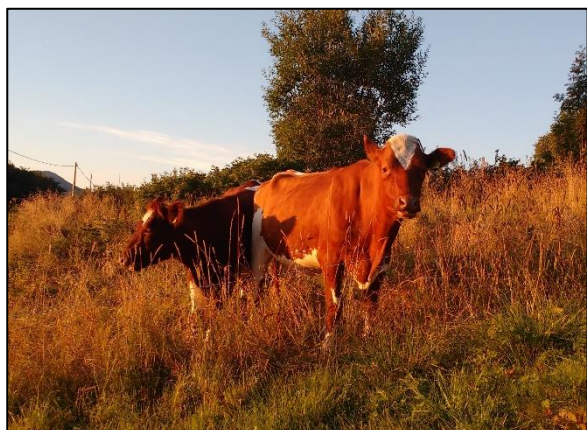
Boplikt

Det ble behandlet 2 politiske saker om konsesjon for fritak for boplikten. Begge ble innvilget utsettelse av boplikten med henholdsvis 1 og 3 år.

Innmarksbeite

Innmarksbeite er jordbruksareal som kan brukes til beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Ca. 270 da er godkjent som nye innmarksbeiter i Sømna de siste 2 årene. Samtidig er tidligere areal av innmarksbeite redusert med ca. 35 dekar, for det meste på grunn av manglende rydding av kratt og skog, men noe er også nydyrket mv..

Noen steder har det vært tvil om arealet kan godkjennes. Et eksempel kan være et areal hvor skogen er hogd ned, det er satt opp gjerde og det går beitedyr. Det er ikke nok at arealet brukes til beite. Arealet skal ikke klassifiseres som innmarksbeite før det tilfredsstiller kravene til kulturpreg og dekke av kulturgrasarter og beitetålende urter.

*Beitedyr hos Konrad Sørgård til venstre
og hos Bjørn Åge Nilsen til høyre.*

Jord ut av drift

Tilgang på nok areal i nærheten av gårdens driftssenter er viktig for bondens økonomi og gir grunnlag for å drive et lønnsomt landbruk.

Eierne av jordbruksareal har et viktig forvaltningsansvar. Fulldyrka jord er en knapphet for bøndene i Sømna. Derfor er arbeidet med å registrere jord ute av drift startet. Når tidligere matjord ikke lenger er i drift, ser området raskt rufsete ut. Da er det lett å tenke at dette ikke lenger er jordbruksareal. Selv om åkerne ikke er i bruk, skal den fremdeles være registrert som fulldyrka jord så lenge jorda kan drives. Vi ønsker at de som mangler jordbruksareal, skal få tilgang på produktive arealer for å sikre nok mat og spredeareal. Derfor vil vi også i 2021 prioritere dette arbeidet.

DIVERSE

Korona og hjemmekontor

Året har vært preget av Corona og kommunehuset har vært stengt mye av tiden. Vi er positivt overrasket over hvor godt gårdbrukerne takler digitale løsninger. Gjennom Mail, Teams, Altinn, telefon og lignende har vi god kontakt med brukerne. Vi har som vanlig bistått dem med søknader og klart å gjennomføre saksbehandlingen slik at ingen har tapt penger.

Vi savner besøk av gårdbrukerne og den uformelle praten over en kaffekopp hvor vi får høre om utfordringer, satsingsområder og ønsker på det enkelte bruk som gjør at vi kan fungere som det koordinerende utviklingskontoret vi ønsker å være.

Bondelag og Produsentlag

Landbrukskontoret har også i år hatt et meget godt samarbeide med både bondelag og produsentlag på en rekke områder. Et godt samarbeide her er en styrke for begge parter og bidrar til større utvikling av landbruket i kommunen. Aktive faglag er viktig både for det sosiale og faglige miljøet.

Husdyrgjødsel

I forbindelse med «Prosjekt Husdyrgjødsel» i regi av Sømna bondelag og «Prosjekt Biogass» har Knut ved NLR og Nils på LK intervjuet 52 gårdbrukere som er medlem av Sømna biogass gårdsdrift SA. Her er noen resultat fra undersøkelsen:

Brukerne disponerer totalt 165 forskjellige lager og det kan hentes ca 92.000 m³ gjødsel hos dem. De har en samlet lagerkapasitet på ca 99.000 m², men bare 64 av lagrene egner seg for Biorest. Når det tas høyde for tilførsel av 12.500 m³ fiskeensilasje utløser et biogassanlegg behov for ca 40.000 m³ med nye gjødsellager for å kunne ta imot all Bioresten.

Vi håper å kunne etablere ca 20 gjødselkummer plassert med ca 2-3 km avstand over hele kommunen. Det vil åpne for en mer miljøvennlig spredemetode samt mulighet til å spre gjødsla tidlig i vekstsesongen.

*Knut Alsaker studerer gjødselsituasjonen til Siri Bjørnvik og Ruben Skog som har gjødsla i 5 forskjellig lager.
Foto: Nils Nyborg*

Biogas

52 bønder gikk sammen og etablerte Sømna Biogass Gårdsdrift SA den 30. januar 2020 og valgte et styre som sammen med Sømna kommune har vært pådriver for etablering av en biogassfabrikk. Innovasjon Norge innvilget kr. 450.000,- til prosjektet, med en total kostnad på kr. 900.000,-. Det var viktig for gårdbrukerne å eie prosessen og etableringen av anlegget. De er råvareleverandør og ønsker å legge premisene for et slikt anlegg. Andelshavere skal levere husdyrgjødsel og andre substrater (gammel silo rundballer, strøssel, talle osv) til biogassanlegget. Sammen med avfall fra oppdrettsnæringen skal fabrikk produsere opp mot 50 GWh som tilsvarer årlig energiforbruk til 57 vogntog (150 i året) eller 2500 hustander (16 kwh i året). Vi har i løpet av prosjektet skaffet oss kunnskap om lagerkapasitet, spredeareal og infrastruktur hos hver enkelt andelshaver. Noen vil komme til å investere i lager til biorest og noen må investere i tak over gjødselkum. Vi har kartlagt avtagere på gass og skrevet forpliktende intensjonsavtaler. Utredningen viser at det er grunnlag for et biogassanlegg i Sømna og det finnes interessenter som vil gå inn med aksjekapital og investere.

Fabrikk skal bygges av et eiendomsselskap som blir etablert i løpet av våren 2021. Sømna Biogass Gårdsdrift SA skal eie 34 % av eiendomsselskapet.

Utkjøring av Husdyrgjødsel

Syv stykker fikk forlenget frist for utkjøring av tilsammen 1370 m³ husdyrgjødsel på eng uten nedmolding i perioden 15 september til 1. oktober 2020. Dette er en betydelig større mengde enn snittet de siste årene.

Mange sliter med for liten gjødselkapasitet og må kjøre møkk til naboer på vårparten.

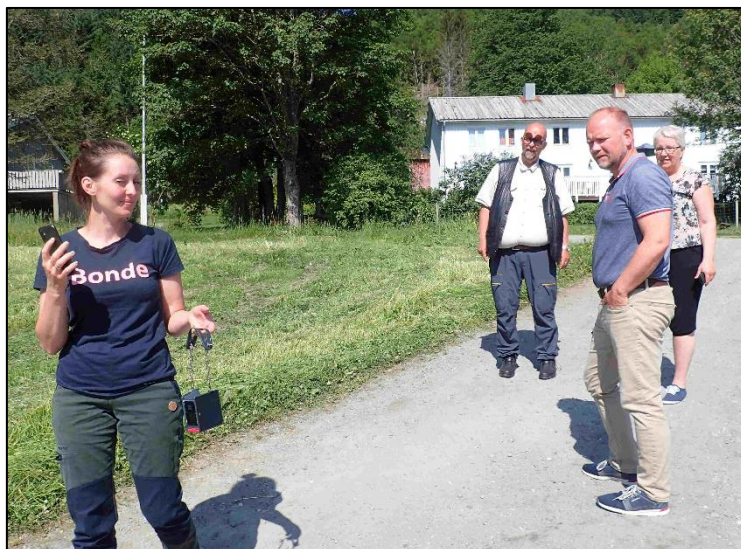
Noen velger også løsningen med å kjøre ut og molde ned gjødsla i mars/april. Det kan være risikosport når det er bart og fint en dag og 5 cm snø dagen etter...

NOFENCE

De første brukerne i Sømna har nå tatt i bruk NOFENCE.

I henhold til kommunens beitebruksplan har vi i dag er ca 29.000 da utmarksbeite i bruk. Dette kan økes til 46.000 dekar. En av årsakene til at det ikke beites større områder er arbeidsmengden med oppsetting av gjerde og tilsyn av beitedyr. Mye av materialene må bæres ut og mange steder gjør fjell i dagen jobben meget krevende. Radiobjeller kan bidra til mye bedre utnyttelse av utmarka og vi har åpnet for å støtte med SMIL-midler.

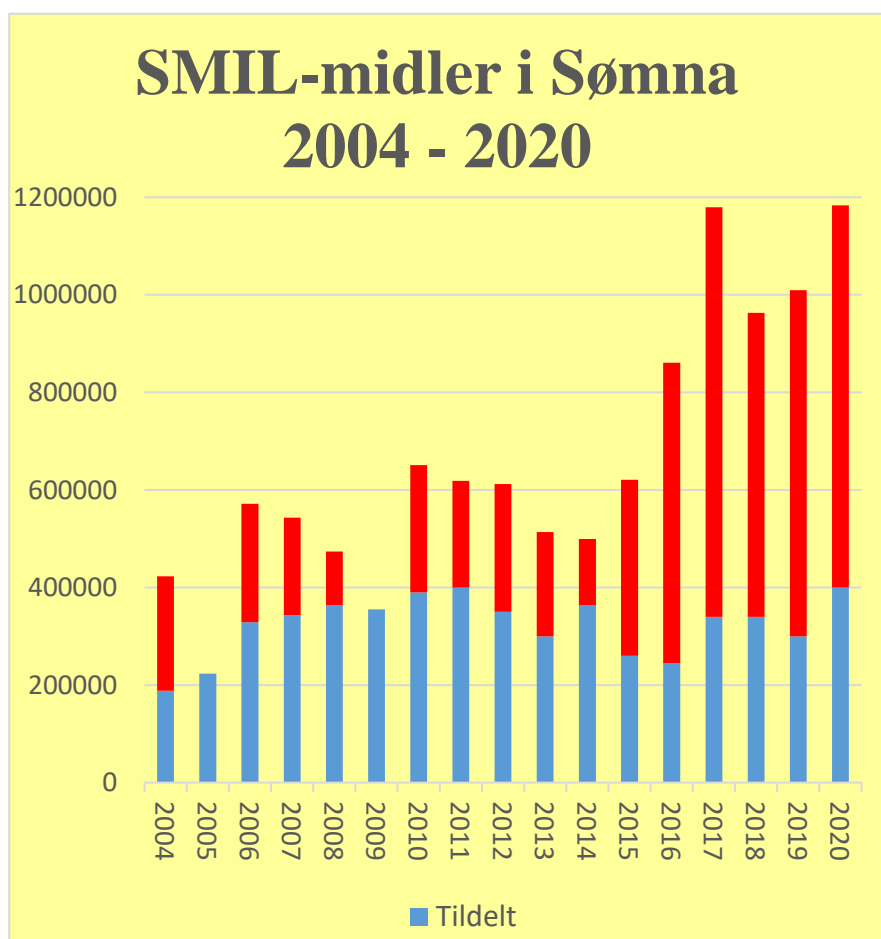
Fra et møte i Arbeidsgruppa for SMIL-midlene hvor Linda Wærstad tilbød Leif Edvardsen, Torstein Graven og Margith E Moen å få kjenne hvordan et støt fra en NOFENCE-klave kjennes ut ingen. Ingen tok imot utfordringen :-)

SMIL-midler

Vi fikk i 2020 inn flere søknader og delte ut mer SMIL-midler enn noen gang før. Midlene går bl.a. til turveier, kulturminner, erosjons-forebygging og beiter.

Totalt er det nå innvilget over 11,3 millioner i Sømna. Det fremmer kulturlandskapet vårt og gjør det triveligere for alle å bo i kommunen.

Det er mye arbeid med SMIL, men siden aktiviteten blant gårdbrukere lenger nord er lav og de mangler kapasitet på landbrukskontorene til å følge opp får vi i Sømna bra med tilleggsmidler hver år.

VILTFORVALTNING

Utvalg for vilt

I 2020 hadde utvalget ett møte og behandlet 8 saker. 2020 var tredje året i fireårsperioden for bestandsplaner for storviltområdene. Det ble også dette året tatt CWD-prøver av de fleste voksne hjortevilt som var fallvilt.

Fellingsresultater

Fellingskvotene på elg i 2020 var det samme som året før. Fellingsprosenten er gått opp fra 81 til 93 i 2020. Det er en økning på 7 dyr i forhold til året før.

Felling av rådyr var siste år 65 mot 57 dyr forrige år. Det rapporteres om stor bestand i 2020, og det viser også at mange rådyr er drept ved bilpåkørsler.

Tildelt og felt hjortevilt i 2020 (2019 i parantes)

Vald	Antall vald	Sum areal	Fellingstillatelser	Felte dyr	Fellings %
Elg	5	97 991	58 (58)	54 (47)	93 (81)
Hjort	2	91 513	17 (17)	2 (5)	12 (29)
Rådyr	36	88229	113 + 3 vald fri kvote	65 (57)	

Fallvilt 2020 (2019 i parantes)

Art	Påkjørt av bil *	Felt i nødverge	Andre årsaker *
Elg	5 (4)		8 (0)
Rådyr	17 (17)		6 (9)
Hjort	0 (0)		0 (0)

* Andre årsaker: Syke eller skadde dyr som er avlivet, eller selvdøde dyr som er funnet. Påkjørsler av bil viser alle utfall, både døde og friskmeldte.

I tillegg er 1 oter og 1 grevling påkjørt av bil. 1 havørn måtte avlives etter at den hadde truffet en høyspentlinje.

Hjorteviltregisteret er nasjonal database fra jakt på elg, hjort, rådyr og villrein, og fallvilt av utvalgte arter

Ny versjon av Hjorteviltregisteret er lansert for å registrere sette og skutte dyr.

Settogskutt.no og Hjorteviltregisteret er slått sammen. Det vil si at jeger nå skal registrere alle sine jaktdata på Hjorteviltregisteret. Jeger logger seg inn med sitt jegernummer og fødselsdato.

ØKONOMISK RESULTAT 2020

2020	Reelle nettoutg.	Budsjetterte nettoutg.	Differanse i kr
Næring	785 349	1 044 117	258 768
Næringsfond	-100 000	-100 000	0
Landbrukskontor	2 204 769	2 569 988	365 219
Skogbruk	253 050	300 000	46 950
Veterinærvakt	0	0	0
Jakt og vilt	40 117	35 428	-4 689
Sum	3 183 285	3 849 533	666 248

Vi har et kraftig mindreforbruk i 2020 i forhold til budsjettet. Dette skyldes flere forhold, bla.:

- Næring har utført prosjekt MOFI for fylkekommunen og fikk kr 200.000,- for innsatsen
- Lavere KLP og arbeidsgiveravgift enn budsjett har gitt innsparinger på over kr 200.000,-
- I tillegg har mindre kursing, mindre reising, færre politiske møter med fysisk oppmøte, ingen arrangement samt mindreforbruk på skog gitt innsparing på godt over kr 200.000,-

KONKLUSJONER

Landbruk og næring har i løpet av året formidlet støtte til Sømna Kommunes viktigste næring med nesten 54 millioner kroner og føler at vi har gjort en innsats for å bevare landbruket i Sømna.

For å hjelpe gårdbrukerne og øvrig næringsliv å møte den harde hverdagen mange spør bør personellressursene ved LK opprettholdes. Ellers vil vi fort ende opp som et rent forvaltningskontor mer enn som et aktivt næringskontor.

Landbruket i Sømna er en alt for viktig næring for kommunen til at dette bør skje.

Sømna landbrukskontor våren 2021

Nils Nyborg
Jordbrukssjef

Bjørn Sylten
Konsulent

Trond Grønmo
Fagleder landbruk og vilt

Audhild Bang Rande
Fagleder næring og landbruk

